

1971. godine održan je prvi kongres za neolatinske studije u flamanskom gradu Leuvenu na kojem je sudjelovalo oko dvjesto znanstvenika iz cijeloga svijeta (među njima i nekolicina naših). Zbornik koji je izdan dvije godine kasnije sadrži gotovo sve referate održane na tom skupu. Budući da bi i samo nabrojanje naslova svih objavljenih referata premašilo dopušteni prostor, navest ćemo samo neke od njih. Radi lakšeg razumijevanja svrstali smo ih u skupine, dok se u Zborniku nalaze prema abecednom redu autora.

Najveća skupina radova bila je posvećena pojedinim latinistima i njihovim djelima kao na primjer Erazmu Rotterdamskom (Bateman, Callahan, Thomson), Miltonu (Martyn, Nichols, Skulsky), Pontanu (Tateo, Nesopoulous), Maruliću (Marcovich), i drugima.

Vrlo su značajni i pregledi latinističkog stvaralaštva pojedinih zemalja: U Španjolskoj 16. i 17. stoljeća (Briesmeister), u Švedskoj istog razdoblja (Öberg), u zapadnoflamskoj književnosti (Desmet-Goethals), u Mađarskoj za humanizma (Pirnát), u Finskoj (Westman). Na ovom je mjestu nužno spomenuti da je na kongresu podnijeto čak 6 referata u sekciji "Croatica", dakle o hrvatskom latinizmu. U Zborniku su tiskana četiri: O posljednjim hrvatskim latinistima u Dubrovniku (Gortan), o hrvatskom latinizmu (značenje i stanje njegova proučavanja) (Krešić), O "Davidijadi" Marka Marulića (tekstološki problemi spjev kao povijesno-junačko a ne alegorijsko djelo) (Marcovich), i o nacionalnom i internacionalnom aspektu hrvatskog latinizma (Vratović). Uzevši zbornik u cjelini možemo biti više nego zadovoljni načinom na koji je bio Kongresu predložen hrvatski latinizam. To više što još i danas traju posizanja nekih susjeda i svojatanja nekih naših književnika i učenjaka.

Komparatističke studije donijele su mnoge nove spoznaje od kojih su neke izuzetno vrijedne: Forsterova, na primjer, o petrarkizmu na latinskom i o ulozi antologija, zatim rasprava o humanističkom epigramu i njegovu utjecaju na suvremeni i kasniji epigram njemačkog izraza. Nadalje veoma su zanimljivi prilozi o utjecaju Gaja Valerija Katula na Petrusa Lotichiusa Secundusa, njemačkog latinista 16. vijeka (Schnur), o utjecaju Horacijeva pjesništva na stvaranje njemačkih latinista 16. stoljeća (Schäfer), te o Berclayevu djelu Euphormionis Satyricon nastalom početkom 17. stoljeća (Fleming).

U posebnu bismo skupinu mogli uvrstiti radove koji istražuju teoriju i povijest pojedinih književnih rodova i vrsta: teorija humanističke historiografije u Quattrocentu (Kessler), književna pozadina pastorelle (Paden Jr.), latinska didaktička epika Italije u 15. i 16. stoljeću (Roellenbleck), renesansna latinska novela (Tournoy), o isusovačkoj školskoj drami u Poljskoj (Winniczuk).

I na kraju spomenimo neke dragocjene radove koji su pri ovoj podjeli ostali po strani, što, dakako, po svom značenju ne zaslužuju. Prije svega tu je značajna studija o Vidinu znamenitu djelu "Ars poetica" (Di Cesare), zatim o neolatinskim suplementima uz Vergilijevu "Eneidu" (Schmidt). Svakako moramo spomenuti i vrijedan prilog o latinskom jeziku u teoriji i praksi kod Campanelle (Crahay), te prilog o latinskim komentarima uz Stacija (bibliografski projekt) (Clogan).

Ovaj kratak i sigurno nepotpun prikaz Zbornika radova Prvog međunarodnog kongresa za neolatinske studije završimo spomenuvši i Ryanovu uvodnu adresu koja donosi skicu nekih temeljnih znanstvenih projekata na istraživanju latinizma u svijetu.